

Onderzoek naar kwaliteitsrichtlijnen/ regelingen in de bestratingsbranche

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding -----	3
1.1. Aanleiding tot het onderzoek -----	3
2. STRAATWERK Nederland -----	3
2.1. SEB Erkenningregeling -----	3
2.2. BRL 9334 Straatwerk -----	4
3. Overeenkomsten tussen BRL 9334 straatwerk en SEB -----	4
4. Kenschets van de branche + aantal medewerkers per bedrijf -----	4
5. Uitkomst gesprek met verwerkers -----	5
6. Uitkomst van de interviews met opdrachtgevers van straatwerk -----	6
6.1. Bekendheid met kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen in de branche -----	6
6.2. Wat vindt men belangrijk als het om kwaliteit van straatwerk gaat -----	6
6.3. Stellingen over kwaliteit -----	7
6.4. Geen verschillen tussen stad en platteland en tussen de verschillende windstreken -	8
6.5. Voetnoten -----	8
7. De conclusies -----	9
8. Aanbevelingen voor het vervolg -----	9

1. Inleiding

Op verzoek van haar leden heeft de vereniging STRAATWERK Nederland, de vereniging die ten doel heeft het behartigen van de zakelijk belangen van haar leden en van de wegenbouw- en bestratingsbranche in de ruimste zin, onderzoek gedaan naar kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen in de bestratingsbranche in Nederland. Het doel van het onderzoek is te achterhalen of er behoefte is in de bestratingsbranche aan één landelijk geldende kwaliteitsrichtlijn/-regeling.

1.1. Aanleiding tot het onderzoek

Momenteel zijn er twee kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen in Nederland die kunnen worden gehanteerd om de kwaliteit van straatwerk te beoordelen, namelijk:

- Erkenningsregeling van de Stichting Erkenning voor het Bestratingsbedrijf (SEB);
- KOMO-procescertificaat Beoordelingsrichtlijn BRL 9334 straatwerk;

Vanuit de keten (partijen betrokken bij bestratingsprojecten, ondernemers en opdrachtgevers) kwamen bezwaren dat de aanwezigheid van twee kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen een onwenselijke situatie is.

Het onderzoek heeft bestaan uit:

- Gesprek met verwerkers;
- Analyse van de bedrijfsomvang op basis van inschrijvingen Kamer van Koophandel;
- Interviews met opdrachtgevers.

2. Straatwerk Nederland

STRAATWERK Nederland is een vereniging die op 1 januari 2022 is ontstaan door een fusie van:

- Ondernemersvereniging Bestratingsbedrijven Nederland (OBN), opgericht op 25 mei 1963. Het ledenbestand bestond voornamelijk uit verwerkers van bestratingsmaterialen zoals bestratingsbedrijven en infra-bedrijven, alsmede toeleveranciers van bestratingsmaterialen, werkmaterieel en hulpmiddelen voor de branche;
- Vereniging Modern Straatwerk (VMS), opgericht op 14 juni 1994. Het ledenbestand bestond naast verwerkende partijen en toeleveranciers tevens uit partijen die optreden als opdrachtgever van straatwerk.

In verband met een overlap in het ledenbestand en de aandachtsgebieden is er besloten tot fusie van beide verenigingen. Men achtte de branche te klein voor 2 verenigingen.

2.1 SEB Erkenningsregeling

In de begin jaren negentig werd de Vestigingswet aangepast en in 2007 volledig afgeschaft waardoor iedereen zich bij de Kamer van Koophandel kon inschrijven als bestratingsbedrijf, zonder dat daarbij specifieke eisen aan de ondernemer/onderneming werden gesteld. De angst bestond dat er hierdoor een wildgroei aan bedrijven zou ontstaan en dat de gemiddelde kwaliteit van bedrijven en straatwerk zou gaan afnemen. Om deze reden is door de toenmalige OBN, in samenspraak met het Ministerie van Economische zaken, in 1993 een Erkenningsregeling opgesteld en ondergebracht bij een onafhankelijke stichting om de erkenningsregeling uit te kunnen voeren. Bij de deelnemers aan de

regeling vinden een aantal administratieve controles plaats zoals de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, primaire eisen aan de bedrijfsvoering en de aanwezigheid van een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie.)

Tenminste 60% van de in het bedrijf werkzame straatmakers dient gediplomeerd (diploma straatmaker niveau 3 of in bezit van het branchecertificaat straatmaker) te zijn. Daarnaast vindt er jaarlijks een audit plaats waarbij het straatwerk van meerdere projecten wordt getoetst en beoordeeld. De SEB-kwaliteitsrichtlijnen zijn in 2000 voor een belangrijk deel opgenomen in de RAW systematiek.

Het doel van de erkenningsregeling is om de deelnemers aan de regeling de kans te bieden zich in de markt te onderscheiden op basis van vakbekwaamheid en kwaliteit en voor opdrachtgevers een waarborging dat het werk, “eindproduct straat” deugdelijk en kwalitatief is uitgevoerd.

Er zijn momenteel circa 100 bedrijven ingeschreven in het register voor erkende bedrijven.

SEB is een zelfstandige stichting met een stichtingsbestuur. Er is een College van Advies (CvA) waarin de keten is vertegenwoordigd. Het College van Advies adviseert het SEB-bestuur.

2.2. BRL 9334 Straatwerk

Vanuit VMS bestond de behoefte om het proces rondom bestraten nauwkeuriger vast te leggen. De gedachte bestond om dit bij de toenmalige SEB onder te brengen, en deze uit te breiden. Zonder duidelijk aanwijsbare reden is dat niet gelukt. Het heeft er toe geleid dat er een Beoordelingsrichtlijn is geschreven: BRL9334 KOMO Procercertificaat straatwerk.

Er zijn 41 bedrijven gecertificeerd.

De uitvoering van BRL 9334 is weggelegd bij SKG-IKOB en KIWA. Er is een College van Deskundigen van de Openbare Ruimte; zij toetsen de inhoud van BRL9334 aan maatschappelijke ontwikkelingen.

3. Overeenkomsten tussen BRL 9334 Straatwerk en SEB

Zowel BRL 9334 als SEB hebben beiden het streven om de kwaliteit van straatwerk aantoonbaar te verbeteren.

De technische eisen (ronding, afschot, etc.) zijn in beide systemen gelijk.

Voor beide richtlijnen/regelingen geldt dat tenminste 60% van de in het bedrijf werkzame straatmakers gediplomeerd dient te zijn.

Door buitenstaanders zullen de verschillen als subtiel worden ervaren.

4. Kenschets van de branche + aantal medewerkers per bedrijf;

Bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel is onderzoek gedaan naar de aantallen bedrijven en aantallen medewerkers per bedrijf, zie tabel 1. Het betreft gegevens van medio 2021.

Tabel 1

	SBI code 42112		SBI code 42111 + 42112	
Werkzame personen	Stratenmakers-bedrijven		Wegenbouw + Stratenmakers-bedrijven	
1	4260	85%	5270	81%
2	430	9%	540	8%
3-5	180	4%	235	4%
5-10	110	2%	195	3%
10-20	40	1%	110	2%
20-50	20	0%	80	1%
50-100	0	0%	35	1%
>100	0	0%	30	0%
Totaal	5040	100%	6495	100%

Uit tabel 1 blijkt dat:

- 5.040 bedrijven zijn ingeschreven met SBI code 42112;
- 97% van de bedrijven met SBI-code 42112 (stratenmaken) heeft 5 medewerkers of minder;
- 6.495 bedrijven zijn ingeschreven met SBI code 42111 (wegenbouw) en/of 42112 (stratenmaken);
- 93% van de bedrijven met SBI-code 42111 en/of 42112 heeft 5 medewerkers of minder.

Gemiddeld genomen zijn de bedrijven die bestratingen aanbrengen kleine organisaties.

5. Uitkomst gesprek met verwerkers

Er is voor gekozen om met een groep van opdrachtnemers van straatwerk c.q. verwerkers in gesprek te gaan; dat gesprek heeft op 30-6-2021 plaatsgevonden. Hierbij waren zowel kleine als grote ondernemingen vertegenwoordigd, met vestigingsplaatsen verspreid over het hele land. De volgende opmerkingen werden gemaakt:

- "Het keurmerk moet zorgen voor een bodem in de markt";
- "SEB audits moeten strenger";
- "BRL is te bureaucratisch";
- "Een keurmerk is een kans in het kader van de Wet kwaliteitsborging";
- "Goed straatwerk werkt levensduur verlengend";
- "Opdrachtgevers moeten goede kwaliteit belonen";
- "Het Vakmanschap is belangrijk";

- “Zorg voor goede marketing en branding van het keurmerk”;
- “Er is duidelijk wel behoefte aan één kwaliteitskeurmerk”.

6. Uitkomst van de interviews met opdrachtgevers van straatwerk

De opdrachtgevers zijn geïnterviewd om te inventariseren:

- of er behoefte is aan een Kwaliteitsrichtlijn/-regeling;
- in hoeverre de huidige Kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen aansluiten bij de wensen/behoefte van de opdrachtgevers;
- wat de beleving van opdrachtgevers is van het begrip kwaliteit.

In de periode oktober - december 2022 zijn er 1 op 1 interviews geweest met een 20-tal opdrachtgevers, voornamelijk gemeentelijke overheden omdat gemeenten een groot deel van het straatwerk in opdracht geven. Deze opdrachtgevers waren verspreid over het gehele land, waarbij zowel gesproken is met (groot)stedelijke gemeenten als plattelands gemeenten.

6.1 Bekendheid met kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen in de branche

Er is gevraagd naar de bekendheid met Kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen in de bestratingsbranche. Daaruit blijkt dat:

- iets minder dan 50% wel eens heeft gehoord van BRL 9334 en/of SEB.
- 15% van de geïnterviewden schrijft momenteel BRL 9334 of SEB voor.
- 90% van de geïnterviewden zou kunnen overwegen om een Kwaliteitsrichtlijn/-regeling voor te schrijven.
- Minder dan de helft van de geïnterviewden is er bang voor dat een Kwaliteitsrichtlijn/-regeling de concurrentie belemmerd.

6.2 Wat vindt men belangrijk als het om kwaliteit van straatwerk gaat

Aan de geïnterviewden is de keuze voorgelegd om de volgorde van belangrijkheid aan te geven van een aantal zaken welke (zouden kunnen) leiden tot kwalitatief goed straatwerk. Het onderwerp dat men het meest belangrijk vond werd met score 1 beoordeeld. Het onderwerp dat men het minst belangrijk vond werd met score 7 beoordeeld. De resultaten zijn weergegeven in tabel 2

Tabel 2

	gemiddelde score
RAW -systematiek	1,8
De aannemer en zijn mensen kennen	2,1
BRL 9334	3,9
SEB	4,1
Wet kwaliteitsborging	4,3
ISO 9001	4,4
Burgerlijk Wetboek	5,1

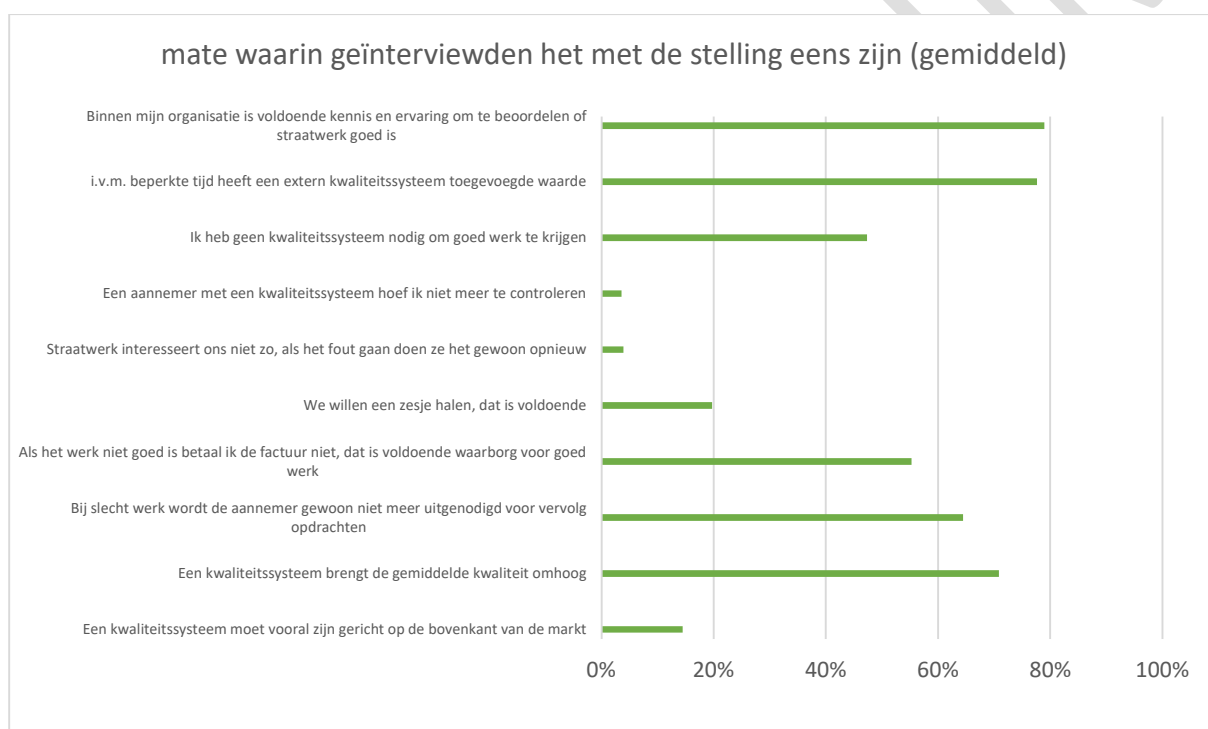
Uit tabel 2 worden de volgende conclusies getrokken:

- De RAW systematiek en het kennen van de aannemer en zijn mensen worden het meest belangrijk gevonden met een gemiddelde score van 2.
- De verschillen tussen BRL 9334, SEB, Wet Kwaliteitsborging en ISO 9001 zijn gering met een gemiddelde score 4;
- Het Burgerlijk Wetboek krijgt een gemiddelde score van 5.

6.3 Stellingen over kwaliteit

Aan de geïnterviewden zijn stellingen voorgelegd. Men kon aangeven in hoeverre men het eens was met een stelling, in 5 stappen (volledig oneens [0%], beetje oneens [25%], neutraal [50%], beetje eens [75%] en volledig eens [100%]). De uitkomsten zijn weergegeven in grafiek 1.

Grafiek 1

Uit grafiek 1 kan worden geconcludeerd dat opdrachtgevers van mening zijn dat:

- er binnen hun organisatie voldoende kennis en ervaring aanwezig is om te beoordelen of straatwerk goed is;
- ondanks bovenstaande door onvoldoende beschikbare tijd een extern Kwaliteitsrichtlijn/-regeling wel toegevoegde waarde heeft;
- ook een aannemer met een Kwaliteitsrichtlijn/-regeling dient te worden gecontroleerd;
- men straatwerk belangrijk vindt en geen zesje wil halen;
- het niet betalen van facturen en/of het niet meer uitnodigen voor nieuwe opdrachten in enige mate bijdraagt aan kwalitatief goed straatwerk;
- een Kwaliteitsrichtlijn/-regeling zich dient te richten op de "grote groep" in de markt en niet op de "top-bedrijven";

De gedachte van de Wet Kwaliteitsborging dat een aannemer zichzelf controleert, leeft op dit moment nog niet bij de geïnterviewden.

6.4 Geen verschillen tussen stad en platteland en tussen de verschillende windstreken

Bij voorgaande zijn geen verschillen waargenomen tussen de verschillende windstreken (N/O/Z/W) in Nederland.

Tevens zijn geen verschillen waargenomen tussen stedelijke gebieden en plattelands gebieden.

6.5 Voetnoten

Een meermaals gehoorde opmerking was dat het vakmanschap van de straatmaker in belangrijke mate de kwaliteit van het straatwerk bepaalt. Er leven zorgen over de (gemiddelde) kwaliteit van de straatmaker en het aantal straatmakers. Opleidingen van straatmakers zouden een belangrijke plaats moeten krijgen.

Het overgrote deel van de geïnterviewden (ca. 90%) is bereid om te betalen voor een kwaliteitsregeling/-richtlijn, variërend van 0,01% tot 0,15% van de aanneemsom, mits het toegevoegde waarde heeft.

De maatschappelijke gevolgen van slecht straatwerk kunnen impactvol zijn wat kan resulteren in ongevallen en overlast.

7. De conclusies

Op verzoek van haar leden heeft de vereniging STRAATWERK Nederland onderzoek verricht naar het bewerkstelligen van één kwaliteitsrichtlijn/-regeling in de bestratingsbranche.

Bij zowel opdrachtgevers als -nemers bestaat er een duidelijke behoefte aan één landelijk geldend kwaliteitsrichtlijn/-regeling. Opdrachtgevers vinden straatwerk belangrijk. De bekendheid en de kennis van de inhoud van de huidige kwaliteitsrichtlijnen/-regelingen zijn (zéér) beperkt. Een kwaliteitsrichtlijn/-regeling wordt nauwelijks voorgeschreven (ca 15%), terwijl de bereidheid wel bestaat (ca 90%) om deze voor te schrijven. De huidige kwaliteitsrichtlijn/-regeling BRL 9334 en SEB worden door opdrachtgevers op dezelfde wijze gewaardeerd als ISO9001.

Gezien de beperkte bedrijfsgrootte (gemiddeld genomen) van bestratingsbedrijven en de zeer beperkte invloed die bestratingsbedrijven hebben op partijen en keuzes voor zich in de keten moet een kwaliteitsrichtlijn/-regeling gericht zijn op het aanbrenge van elementenverhardingen, inclusief zandbed/fundering, straatlaag en voegen. Het dient zich te richten op het verhogen van de gemiddelde kwaliteit in de branche.

De huidige systematiek van BRL 9334 wordt door opdrachtgevers en opdrachtnemers ervaren als te veel omvattend voor het overgrote deel van de uitvoering van bestratingsprojecten, en te weinig omvattend voor het gehele proces van ontwerp naar realisatie. Voor de processen rondom straatwerk zijn er voldoende andere instrumenten zoals ISO9001 en VCA, om management kwaliteitssystemen te beoordelen en hoeven derhalve geen onderdeel uit te maken van de kwaliteitsrichtlijn/-regeling bestratingen.

De huidige systematiek van SEB is passend bij de bestratingsbranche. Vanuit opdrachtnemers komen signalen dat in sommige gevallen de audits als onvoldoende professioneel worden ervaren.

8. Aanbevelingen voor het vervolg

Er dient te worden toegewerkt naar één transparante kwaliteitsrichtlijn/-regeling, dat zich richt op het verwerken van elementenverhardingen, waarbij de nadruk meer komt te liggen op het product en minder op het proces. De uitvoering van de kwaliteitsrichtlijn/-regeling dient te worden ondergebracht bij een onafhankelijke Stichting. Bedrijven kunnen zich volgens die kwaliteitsrichtlijn/-regeling laten erkennen/certificeren.

Het in de markt zetten van de kwaliteitsrichtlijn/-regeling dient een van de activiteiten te zijn van de vereniging STRAATWERK Nederland.

STRAATWERK Nederland, als belangenbehartiger van de stratenmakersbranche dient opleiding/scholing aan te bieden aan medewerkers (leidinggevend en uitvoerend) in de branche om het vakmanschap en ondernemerschap naar een hoger niveau te brengen. Tevens kan STRAATWERK Nederland de taak op zich nemen om kennisoverdracht te laten plaatsvinden op het gebied van kwaliteitsregelingen/-richtlijnen.